

Mundtlig beretning ved Danske Ældreråds repræsentantskabsmøde 2021

I dag, er en dag jeg har set frem til. Mere end to år er gået, siden vi sidst kunne samles til repræsentantskabsmøde.

Dengang kunne ingen af os forestille sig, at en global pandemi ville ramme, og lukke landet ned.

Vi har aldrig før oplevet, at det var nødvendigt at tænke på, om det nu er hensigtsmæssigt at planlægge et besøg, eller samle et stort antal mennesker.

Og vi har aldrig tidligere oplevet at have været så begrænsede i vores adfærd.

Det gælder i alle grene af vores samfund, ikke mindst i den ældste del af befolkningen, hvor især svækkede ældre enten ufrivilligt eller frivilligt har levet i isolation.

At vi i dag igen kan samles er bevis på, at vi er på vej tilbage til en normal hverdag. Heldigvis for det.

Det er ingen hemmelighed, at coronakrisen har gjort beretningsperioden helt speciel for Danske Ældreråd.

Vi har i mere end et år måttet udskyde og aflyse de fleste af de planlagte arrangementer, og har reduceret de normale aktiviteter.

Resultatet - Det har betydet færre indtægter i Danske Ældreråd.

***

Imidlertid har Danske Ældreråd udviklet nye, supplerende tilbud.

Blandt andet har vi:

- Afholdt webinarer for ældreråd som alternativ til fysiske møder.
- Udviklet et nyt kursustilbud til formænd om ledelse af ældrerådsarbejdet
- Udgivet en håndbog i ældrerådsarbejde.
- Etableret et lukket medlemsområde på hjemmesiden med værktøjer, man kan bruge i ældrerådsarbejdet
- Og så har vi løbende informeret landets ældreråd om corona situationen.

Jeg er glad for, at I har taget godt imod de nye tilbud.

***

Jeg er også glad for Danske Ældreråds fire nye mærkesager, og ikke mindst den måde de er blevet til på.

Næsten 200 ældrerådsformænd og næstformænd satte – før corona - i efteråret 2019 hinanden stævne på fem møder rundt i landet for at drøfte, hvilke udfordringer og løsninger der optager ældrerådene mest.

Med afsæt i drøftelserne blev der formuleret fire nye mærkesager:

- Økonomi til en værdig ældreplejen.
- Forebyggelse så flere ældre får et godt liv.
- Et nært sundhedsvæsen med kvalitet og sammenhæng for borgerne.
- Udbredelse af nye boformer til ældre.

Danske Ældreråd har siden taget mærkesagerne med sig til møder med ministre og ældrepolitiske ordførere for at fortælle om de udfordringer og løsninger, vi oplever på ældreområdet.

For mig er tilblivelsen af de fire mærkesager et meget godt billede på, hvad der kendetegner Danske Ældreråd som organisation.

Nemlig - at vi har vilje og lyst til at finde fælles løsninger på tværs af landets 98 Ældreråd.

At vores politik bygger på den viden og erfaring, som Ældrerådene ligger inde med.

Den politik skal frem i lyset og gøre en forskel.

For der er nok at tage fat på i vores arbejde for en politik, der bidrager til, at alle ældre kan få et godt liv.

***

Sommeren 2020 står for os alle stadigvæk i voldsom erindring på grund af de stærke optagelser af omsorgssvigt på plejehjem i Aarhus og Randers.

Eksemplerne og den efterfølgende debat viste med tydelighed, at der er behov for, at kvaliteten af den omsorg, der ydes svækkede ældre, kommer tilbage i fokus.

Danske Ældreråd var derfor tilfreds med, at den nu tidligere ældreminister i forlængelse af afsløringerne tog initiativ til et ældretopmøde og efterfølgende har nedsat en række arbejdsgrupper, hvor der skal findes løsninger på de udfordringer, som ældreplejen står med.

Danske Ældreråd deltager aktivt i dette arbejde, og vi har en række konkrete anbefalinger med os.

- Vi anbefaler, at tryghed, omsorg og selvbestemmelse skrives ind i serviceloven. Det bør fremgå klart af lovgivningen, at vigtige formål med hjælpen også er, - *at borgeren oplever tryghed, omsorg og selvbestemmelse.*
- Der er brug for flere midler til bedre normeringer og mere tid til omsorg i ældreplejen.
- Der skal indføres faste kontaktpersoner for alle beboere og deres pårørende på plejehjem.

Det er vigtigt med en form for systematik i samarbejdet med pårørende, så det i højere grad bliver set som en del af kerneopgaven.

- Man skal nytænke bruger- og pårørenderåd på plejehjem. Der bør på alle plejehjem være et forum, hvor ledere, beboere, pårørende, medarbejdere og andre med viden om ældreområdet lokalt kan drøfte spørgsmål om alt fra daglig drift til kvalitetsudvikling. Ældrerådene bør have en naturlig plads i disse fora på plejehjem.
- Og endelig mener vi, at tilsynet med ældreplejen skal styrkes. Ikke med det primære formål at påvise fejl og svigt, men først og fremmest for at sikre læring og forbedre kvaliteten.

***

Netop i relation til vores anbefaling om tilsyn har Danske Ældreråd så sent som i maj deltaget i et politisk møde om tilsyn. Inviteret af vores nye ældreminister Astrid Krag.

Vi blev på det møde bedt om at præsentere ældrerådernes perspektiv på det samlede tilsyn med ældreplejen. Vores budskab var blandt andet, at der på tværs af landets kommuner er alt for stor variation i ambitionsniveauet i de kommunale tilsyn.

Det er vigtigt, at vi styrker borgerperspektivet, så tilsynene ikke alene har fokus på, om borgerne får de ydelser, de er visiteret til.

Mindst lige så vigtigt er, at tilsynene ser på, om borgerne oplever selvbestemmelse og tryghed, om det understøttes af den adfærd og kultur, der er i ældreplejen.

For det gælder generelt i arbejdet med kvalitetsudvikling i ældreplejen, at der i højere grad skal være fokus på, hvad der er vigtig for borgerne.

Vi skal finde løsninger, så borgerperspektivet og det levede liv bliver udgangspunktet for den måde vi indretter ældreplejen på.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at ligesom ved mærkesagerne baserer disse anbefalinger fra Danske Ældreråd sig på input fra ældreråd i hele landet.

***

Et anden område, der har fyldt meget i året, er ældrerådvalg. Danske Ældreråd lavede sidste sommer en stor afdækning af sammenhængen mellem valgform og valgdeltagelse.

Konklusionen var klokkeklar. Valgdeltagelsen ved fremmødevalg giver en markant højere valgdeltagelse end ved digitalt valg og brevvalg.

Bestyrelsen har siden arbejdet med at opnå politisk opbakning til at ændre lovgivningen, så valg til ældreråd skal afholdes som fremmødevalg samme dato som valg til kommunalbestyrelsen.

Det er et ønske, som er fremført på møder med politikere på Christiansborg, ligesom Danske Ældreråd sammen med Faglige Seniorer og Danske Seniorer har sendt en fælles henvendelse til ældreministeren om fremmødevalg.

Vi har fået positive tilkendegivelser fra politikerne, der alle ser en klar fordel i, at ældrerådene har så stærkt et folkeligt mandat som muligt. Men vi mangler endnu at se konkrete initiativer fra nationalt hold.

Samtidig har ældreråd i hele landet taget dialogen lokalt og flere steder har man opnået fremmødevalg. Ja faktisk kan vi i vores seneste medlemsundersøgelse se, at flere kommuner skifter til fremmødevalg.

Men uanset valgform. Om det er fremmødevalg, brevvalg, digitalt eller en kombination, ved jeg, at der i denne tid gøres en stor indsats i ældrerådene for at finde kandidater, og valgtilforordnede for at skabe opmærksomhed omkring ældrerådvalget.

For at understøtte det arbejde har Danske Ældreråd blandt meget andet afholdt fem temamøder om valg, lavet en valgfolder, der er lavet skabeloner til pressemeddelelser og oprettet et område på hjemmesiden, hvor man kan finde værktøjer og baggrundsmateriale om ældrerådvalg.

***

Hele corona-situationen af dens betydning for landets ældre har fyldt meget ældrerådene og i Danske Ældreråd.

Noget af det, der optog os mest, da corona ramte Danmark, var blandt andet, at plejehjemsbeboere blev isoleret som følge af, at der blev indført besøgsforbud. Vi støttede besøgsforbuddet i den første tid, men ikke da smittetrykket kom under kontrol. Her påpegede vi behovet for en lempelse. Vi fremførte vores argumenter i pressen og over for Sundheds- og Ældreministeriet, med afsæt i ældrerådernes input.

***

Skal jeg opsummere, så har Danske Ældreråd og bestyrelsen i beretningsperioden haft tre fokusområder.

For det første har vi etableret en ny tilgang til arbejdet med politiske mærkesager. En tilgang, hvor der er større fokus på de problemer og løsninger, som opleves her og nu i ældrerådene.

For det andet har vi arbejdet for at fastholde og videreudvikle støtten til jer som ældreråd. Vi har været optaget af at give jer nogle værktøjer, I kan bruge i jeres arbejde.

Jeg har allerede beskrevet, hvordan vi under coronakrisen har udviklet en række nye tilbud som webinarer, håndbog i ældrerådsarbejdet.

Med til historien hører også, at vi har haft meget fokus på at den viden og erfaring, som ældrerådene ligger inde med, skal opsamles og anvendes i Danske Ældreråds kommunikation eksternt, og i kommunikationen på tværs af ældrerådene.

Det er blandt andet derfor vi regelmæssigt gennemfører undersøgelser blandt ældrerådene. I nyhedsbrevet viser vi mange eksempler på, hvordan ældrerådene arbejder.

Derfor har vi på temadage og konferencer, ud over eksterne oplægsholderne ofte oplæg fra ældrerådsmedlemmer, der har særlig indsigt i et bestemt område.

Vi skal kort sagt gøre hinanden klogere.

Det tredje fokusområde Har jeg endnu ikke været inde på. Det handler om at styrke organisationens fundament.

Bestyrelsen ønsker, at Danske Ældreråd skal udvikle sig yderligere med endnu flere tilbud til ældrerådene, og at sekretariatet igen skal op på bemanning som før coronakrisen.

Vi ønsker også at kunne give medarbejderne i sekretariatet nogle bedre arbejdsforhold – enten i form af nye kontorlokaler eller i form af en renovering af de eksisterende. De eksisterende lokaler lever ganske enkelt ikke op til normal standard.

Vi har i bestyrelsen haft nedsat en arbejdsgruppe, der har udarbejdet en plan for, hvordan vi kan skaffe flere midler.

Som led i planen vil vi ansøge Social- og Ældreministeriet om en forhøjelse af det eksisterende driftstilskud fra staten, vi vil søge Velux Fonden om et fortsat samarbejde, ligesom vi i dag fremsætter et forslag til en kontingentforhøjelse.

***

Danske Ældreråd skal fortsat udvikle sig. Vi skal have høje, men også realistiske ambitioner. Og så skal vi lære af de erfaringer, vi har gjort os under corona.

Blandt andet, at mange ældrerådsmedlemmer gerne vil deltage på webinarer, at det under corona har vist sig lettere at få arrangeret et møde med politikere, fordi det kan foregå digitalt.

For eksempel har fem ældrerådsformænd og Danske Ældreråd for nylig afholdt et virtuelt møde med social- og ældreminister Astrid Krag.

Den slags møder tror jeg, der i fremtiden vil blive flere af.

***

Tilbage er at sige tak til jer alle.

Tak til alle ældreråd for jeres tålmodighed og fleksibilitet her under coronakrisen. Tak for, at I altid er parate til at spille ind med jeres ideer og viden.

Tak til bestyrelsen for det gode konstruktive samarbejde i de seneste to år. Og ikke mindst tak til et fagligt dygtigt og dybt engageret sekretariatet.

Tak for ordet.